

15 ממשלה

ממשלת גולדה מאיר

הכנסת השביעית

ו' טבת תש"ל 15.12.1969 - ט"ז אדר תשל"ד 10.3.1974

◀ הממשלה ה-15 בראשותה של גולדה מאיר ביום כינונה בבית הנשיא זלמן שז"ר

מתוך קווי היסוד

ההתיישבות, הכוונת נוער וצעירים מארצות הגולה לשם חינוך והכשרה בישראל. הממשלה תחזק ידיה של התנועה הציונית - בפעולתה החינוכית הציונית, להעמקת התודעה של אחדות העם היהודי בטיפוח זיקת יהודי התפוצות למדינת ישראל, ומאבק נגד כל גילוי של התכחשות לאומית, התבוללות וטמיעה, ובהתייצבות לימינה של ישראל במאמציה לבצר את מעמדה בזירה בינלאומית.

חברה וכלכלה: הממשלה תעשה לתכנון כוח האדם - גברים ונשים, נוער וקשישים - לשם שילוב יתר של האוכלוסייה כולה בעבודת היצירה, בענפים ובמקצועות שונים, למען הפעלה רציונלית של כוח האדם במשק ותוך התאמה לתהליך המיכון והמודרניזציה. הממשלה תעשה להעלאת רמתם וכשרם המקצועי של העובדים לפי צורכי ההתפתחות המדעית והטכנולוגית.

משימות מרכזיות: מערכה מתמדת להצלחת של יהודים נרדפים והבאתם לחוף מבטחים, ומימוש זכותם לעלות ארצה; הגברת הקמתן של היאחזויות ביטחוניות והתנחלויות קבע, כפריות ועירוניות על אדמת המולדת; פיתוח ירושלים, בירת ישראל, חיזוק איחודה, קיום שלמותה והגברת קצב אכלוסה.

חוקה למדינה: הממשלה תפעל לחקיקת חוקה למדינה בתקופת כהונתה של הכנסת השביעית. החוקה תושתת על חוקי היסוד הקיימים ועל חוקי היסוד שיתקבלו על ידי הכנסת השביעית - לרבות חוק הרשות השופטת וחוק זכויות האדם והאזרח.

עלייה, ישראל והתפוצות: הממשלה תסייע בהתמדה לחיזוקה ולהתרחבותה של התנועה הציונית ולמילוי תפקידיה - הגברת העלייה לארץ, הקניית הלשון העברית להמוני בית ישראל, טיפוח התנועה החלוצית וקידום עליית ילדים ונוער, הרחבת

הרכב הממשלה

חברי הממשלה ותפקידיהם במהלך תקופת כהונתה

שנות ממשלה

יוסף בורק
שר הסעד
שר הפנים

מנחם בגין
שר בלי תיק

יוסף אלמוגי
שר העבודה

יגאל אלון
סגן ראש הממשלה
שר החינוך והתרבות

אבא אבן
שר החוץ

גולדה מאיר
ראש הממשלה

שלמה הלל
שר המשטרה

משה דיין
שר הביטחון

אריה דולצ'ין
שר בלי תיק

ישראל גלילי
שר בלי תיק

חיים גבתי
שר החקלאות
שר הבריאות
שר הפיתוח

חיים בר לב
שר המסחר והתעשייה

ישראל ברזילי
שר בלי תיק

נתן פלד
שר לקליטת עלייה

פנחס ספיר
שר האוצר, שר
המסחר והתעשייה

יוסף ספיר
שר המסחר והתעשייה

חיים לנדאו
שר הפיתוח

מיכאל חזני
שר הסעד

זרח ורהפטיג
שר הדתות

עזר ויצמן
שר התחבורה

זאב שרף
שר השיכון

יעקב שמעון שפירא
שר המשפטים

חיים משה שפירא
שר הפנים

ויקטור שם טוב
שר בלי תיק
שר הבריאות
שר הפיתוח

אלימלך רימל
שר הדואר

משה קול
שר התיירות

שמעון פרס
שר בלי תיק
שר לקליטת עלייה
שר התחבורה והדואר

לחברה הבנויה על חירות, שיוויון, סובלנות, עזרה הדדית ואהבת הבריות, ערכי העצמאות והדמוקרטיה, ציוויי קיבוץ הגלויות וביטחון המדינה והשאיפה לשלום. הממשלה תעשה להכשרת כוחות הוראה וחינוך חדשים, להעלאת רמתם, השתלמותם וקידום הסמכתם של המורים. כמו כן תעשה הממשלה לשיתוף מורים ומחנכים בעיצוב שיטות הוראה ודרכי החינוך בישראל.

המיעוטים: ממשלת ישראל תוסיף לעשות לפיתוחם של כפרי המיעוטים על ידי סלילת כבישי גישה ואספקת מים וחשמל; הרחבת שירותי הבריאות והחינוך, שיפור תנאי הדיור והשירותים המוניציפליים; הרחבת הבנייה בכפרים תוך הקצאת קרקעות של המדינה להקמת שיכונים ומוסדות ציבור; שילוב הכפרים הערביים בריכוזים האזוריים; הגדלת שטח שלחין ויצירת מקורות תעסוקה נוספים במלאכה, במסחר ובתעשייה.

בשיתוף עם הארגונים היציגים של העובדים והמעבידים יעשה לשמירת זכויותיהם המקצועיות והתעסוקתיות של עובדים המחליפים מקומות עבודתם ולקליטתם בענפים השונים עקב שינויים במבנה המשק ובמקורות התעסוקה.

מדיניות חוץ: כפעולה בזירה הבינלאומית תשקוד הממשלה על טיפוח הבנה לצרכיה של ישראל, על רכישת עזרה מצד מדינות העולם והאומות המאוחדות נגד מדיניות האיבה של מדינות ערב ועל השגת סיוע לכיטחונה של ישראל.

חינוך ומדע: פעולת ממשלת ישראל ופעולות מוסדותיה של המדינה בתחום החינוך יהיו מודרכות על ידי הערכים, שעליהם השתית החוק את החינוך היסודי - "ערכי תרבות ישראל והישגי המדע, אהבת המולדת ונאמנות למדינה ולעם ישראל, אימון בעבודה חקלאית ובמלאכה, הגשמה חלוצית, שאיפה

מילים ומנהיגות

מתוך נאום שנשא ראש הממשלה, גולדה מאיר

בכנסת ביום הצגת ממשלת הליכוד הלאומי, ו' טבת תש"ל (1970)

מן הצד השני, יש המתייאשים מאפשרות השלום והחוזים עתיד של קדרות ומלחמה. גם לאלה נאמר כי בכוחנו להדוף תוקפנות אויבינו, לקדם כל רעה, ובאותו זמן לא לזנוח את חזון השלום ולא לחדול אף לרגע מלנצל כל שביב תקווה לקידומו.

... גם מלחמת ההתשה שכפו עלינו מנהיגי ערב כבר מתישה את המתישים. עם ישראל עבר אלפיים שנות התשה וידע להתחשל נגד כל צורר ומשחית. עוד לא נוצר כוח בעולם שיוכל להתיש ולדכא רוחו וחיוניותו של העם הזה. נתבצר תוך עמידה על נפשנו - ונעמוד על נפשנו תוך כדי התבצרות.

מצבנו למרבה הצער הוא עדיין מצב של מלחמה. אם עמדת שכנינו גוזרת עלינו להתמיד בו - כבר הוכחנו שיש לנו הכוח והיכולת לעשות זאת. אך רצונו של העם ודרכו היא דרך השלום. ועכשיו, עם הצגת הממשלה החדשה, אנו פונים שוב למנהיגי ערב לבחור בדרך השלום. עם כל הצער והכאב שאנו נושאים בקרבנו על שנים של מלחמה ופורענות, אין בלבנו שנאה. ועם כל היכולת שהוכחנו להדוף מעלינו התוקפנות - איננו חשים גאווה מנצחים. אנו מציעים שלום בין שווים, תוך שמירה על הכבוד הלאומי, ותוך כיבוד הריבונות, ולמען שיתוף הפעולה בפיתוח האזור לטובת כל העמים החיים בו. גם בשעות אלה אין לנו ספק שיום כזה בוא יבוא.

של ציבורנו - חברתנו צריכה להיות לא רק חזקה, היא צריכה להיות גם צודקת, והדברים שזורים זה בזה. היא גם לא תהיה חזקה אם לא תהיה צודקת. וכל זה מתוך חתירה מתמדת לשלום אמת עם שכנינו.

... ממשלת ישראל ה-15 נכנסת לתפקידה בתקופה קשה, אך גם רבת סיכויים. משימתנו הראשונית היא לקיים את כוח ההרתעה של צה"ל, שהנו הערובה לביטחוננו למניעת מלחמה. לא נחסוך מאמץ מדיני וקורבן חומרי כדי להבטיח שבידי חיילינו יוסיפו להיות אמצעי הלחימה וההרתעה הדרושים.

מנוי וגמור איתנו שלא להרפות במאבק למען השלום. בכוחנו לעמוד במאבק זה עד שיכירו מנהיגי ערב ותומכיהם כי איומי מלחמה, תוקפנות בקווי הפסקת האש, מעשי טרור ולחץ בינלאומי לא יצליחו להחזיר המצב לזה ששרר לפני יוני 1967. הכרה זו היא המפתח לשלום אמת.

מאבק זה עלול להיות ממושך. אין איש שיכול לנבא כמה זמן יימשך. יש המציעים לנו פתרונות טלאי ו"קיצורי דרך" שאין בהם שלום אמת, אלא טוענים כי מחוות חד צדדיות מצד ישראל יסללו את הדרך לשלום. גישה זו היא התעלמות נאיבית ומסוכנת משורש הבעיה. הוויכוח הוא על זכותנו לחיות ועל קיומנו, וכל עוד אין שינוי בגישת הערבים לעובדות יסוד אלו לא יועילו כל מחוות.

מתוך הרגשת גודל האחריות המוטלת עלינו בימים אלה וביודעי עוצמת המשימות העומדות לפנינו, אני מרגישה סיפוק מיוחד כי יש ביכולתי להציג היום בפני הכנסת ממשלת ליכוד לאומי. ממשלה זו נשענת על התמיכה הרחבה ביותר שהייתה אי פעם לממשלה שהורכבה לאחר בחירות לכנסת. הממשלה המוצעת תכלול שש סיעות, המייצגות ביחד 102 חברי כנסת, דהיינו - 85% מחברי הבית. ממשלת ליכוד רחבה זו יש בה משום תעודה והפגנה; תעודה - באשר היא מבטאת הרצון החזק של עם היודע להתלכד ברגעים קשים סביב העיקר; הפגנה - כלפי כל הכוחות אשר מבקשים לזרוע ספקות בצדקת דרכו ובכוח עמידתו של עם ישראל בארצו. דעתו של העם מאוחדת, החלטתו נחושה, וכוחו מחושל להתמיד במאבקו להגן על חייו עד בוא השלום המיוחל.

הממשלה החדשה תצטרך להתמודד עם בעיות קשות וכבדות: בשטח הביטחון - לנוכח החלטתם הנחושה של שכנינו לערער את קיומנו; בשטח המדיניות - כדי לבצר מעמדנו ולסכל תכניות אשר אין בהן שלום אמת והן מובילות למלחמה חדשה; בשטח הכלכלי - כדי שנוכל לעמוד במעמסה הביטחונית ובאתגרי העלייה, הקליטה והפיתוח; בשטח החינוך, החברה והיצירה - כדי שנשמור על ייחודנו ועל אופיו המתקדם

יום הצהרת האמונים של הממשלה ה-15 בכנסת. מימין לשמאל: יגאל אלון, משה דיין, יוסף בורג, שמעון פרס, חיים לנדאו ועזר ויצמן

מימין לשמאל: השרים ישראל גלילי ויגאל אלון, ראש הממשלה גולדה מאיר, השרים יעקב שמשון שפירא ומשה דיין, במהלך דיון בכנסת

ראש הממשלה גולדה מאיר בלוויית אלוף פיקוד דרום שמואל גונן במוצב צה"ל במהלך מלחמת יום כיפור